

Po pošti prejemati:

za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta „ 13 „ — „
četrt „ „ 6 „ 50 „
mesec „ „ 2 „ 20 „

Upravištvu prejemati:

za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta „ 10 „ — „
četrt „ „ 5 „ — „
mesec „ „ 1 „ 70 „

Za pošiljanje na dom 20 h na mesec.

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Naročnine in inserate
sprejema upravištvu v
Katol. Tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rekopisi se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-
niških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izveniši
nedelje in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Štev. 49.

V Ljubljani, v četrtek 1. marca 1900.

Letnik XXVIII.

Vabilo na naročbo.

S 1. marcem se pričinja nova na-
ročba, na katero uljudno vabimo p. n.
občinstvo.

„SLOVENEK“

Velja za ljubljanske naročnike v
upravištvu:

Vse leto 20 kren. | Četrt leta 5 kren.
Pol leta 10 „ | Jeden mesec 1 K 70 h
Za pošiljanje na dom je plačati 20 h na
mesec.

Po pošti pošiljan velja:

Vse leto 26 kren. | Četrt leta 6 K 50 h
Pol leta 13 „ | Jeden mesec 2 K 20 h

Plačuje se naprej.

Na naročila brez priložene naroč-
nine se ne ozira.

Upravištvo „Slovenca“.

Državni zbor.

Dunaj, 28. febr.

Premogarska stavka.

Danes šele je bila končana debata o
ljudnih predlogih glede premogarske stavke.
Predno zbornica kaj ukrene, lahko delavci
že lakote pomrjajo, ako se sami ne pobotajo
z delodajalci. Predlogi se izročijo soc. poli-
tičnemu odseku in ta jih bo reševal nekaj
tednov. In konečno je se vprašanje, ali od-
sek sklone nekaj, kar more vsaj za daljši
čas urediti razmerje mej premogarji in last-
niki premogokopov. Saj vidimo, kako pa-
savo so odseki in zbornica. Poleg tega de-
la stranke glede tega vprašanja nasprotnih
si mislijo in prepričani. Saj smo danes sli-
šali šest govornikov. Eni odločno zagovar-
ajo zahteve delavcev, a drugi ravno tako
odločno stališče premogovih baronov. Tako
sta danes dr. pl. Demmel in dr. Schü-
cker zagovarjala lastnike premogokopov;
posebno prvi govornik se je vlekel za delo-

dajalce, kakor da je plačan. Dr. Rosch-
mann in soc. demokrat Cingr sta zopet
delavske razmere slikala v najtemnejši luči.
Četki poslanec Kaftan je hodil bolj srednje
pot in to utegne biti pravo. Mnogo je rud-
nikov, ki res ne morejo zvišati plač svojim
delavcem, k večjemu, če hočejo in morejo
delati v svojo zgubo; a morda jih je še več,
ki delajo z veliko dividendom. Na Češkem so
premogokopi, ki izplačujejo 10, 15, tudi 17%
dividende, dočim delavcem ne privoščijo pri-
mernega zboljšanja plač. To vprašanje, ka-
kor tudi gledé osemurnega dela se ne more
rešiti po enem kopitu, ampak po krajevnih
razmerah. Pač pa more in mora parlament
zakonito določiti splošna načela ter v tem
oziru zboljšati dotični zastareli zakon iz leta
1854. Kar pa more zbornica sedaj v hitri
storiti, je k večjemu izvolitev posebnega od-
seka, ki naj bi si na lici mesta ogledal in
nepristransko presodil razmere.

Zbornica je soglasno priznala nujnost
vseh predlogov ter jih izročila soc.-pol. od-
seku z naročilom, da gledé osemurnega dela
poroča zbornici do 12. sušca.

Ob 5. uri predsednik zaključil sejo; pri-
hodnja seja je jutri.

Interpelacije.

Poslanec dr. Gregorec in tovariši so
v zadnji seji na pravosodnega ministra pred-
ložili nasledajočo interpelacijo:

Zadnja imenovanja pri sodnih uradih
so med Slovence vzbudila največje začudenje
in veliko ogorčenost, posebno na Koroškem
in Štajerskem, kjer so se vršila po pred-
logu graškega nadsodišča. V teh krajih biva
pol milijona Slovencev poleg 30.000 Nemcev.
Vsakdo bi pričakoval, da ondi nameščajo v
prvi vrsti domače, slovenske sodne urad-
nike, neslovenske pa le tedaj, ako so v be-
sedu in pismu zmožni slovenskega jezika. A
temu ni tako. Slovenskim juristom zapirajo
vrata in višja mesta. Tako je pristav dr. Ro-
gina moral prositi iz dežele, da je bil ime-
novan sodnikom. Pač pa iščejo za ta mesta
le nemških uradnikov in, če mogoče, nem-
ško - nacionalnih agitatorjev. Okr. sodnik
Rothschädel je tako preskočil več zaslužnih

tovarišev in bil imenovan sodnikom za ve-
liki slovenski okraj Velikovec na Koroškem.

Isto se je zgodilo za razsežni okraj
Ptujski. Ne glede na boljše in starejše pro-
silce je bil sodnikom za Ptuj imenovan še
mladi dr. Glas, a starejši pristav Blažek je
moral kot pristav v Ljubno. To imenovanje
je za Slovence brezoziren udarec v obraz.
Dr. Glas je znan kot nemški agitator proti
Slovincem in v razžaljenih besedah izraža
svoje zaničevanje. Dalje je slovensčine to-
liko zmožen, da si mora pomagati z besed-
njakom v roki ali pa z sodnim slugo. In
takega meča imenujejo za sodnika v okraju,
ki šteje 87.190 Slovencev in le 4215 Nem-
cev. Kako pa si ljudstvo tolmači taka neza-
slišana imenovanja? O tem pišejo javna gla-
sila, da graško nadsodišče po gotovem na-
črtu prezira Slovence in za slovenske okraje
imenjuje le odločno nemške uradnike. Tako
je pisal »Süden« v št. 55. z dne 10. febru-
varja t. l.: »Na Spodnjem Štajerskem je
praznih več mest pri sodnih uradih, a teh
niti ne razpišejo, ker so določena za nemške
uradnike. Tako upajo vsa mesta na Spod-
njem Štajerskem zastaviti z nemškimi urad-
niki ne glede na ljudske potrebe in zahteve.
Sodišča na Spodnjem Štajerskem menda niso
za pravosodje, ampak za germanizacijo po
nemških uradnikih. Za Laško še sedaj ni
imenovan sodni pristav, akoravno je bil že
zdavnaj tamošnji pristav imenovan sodnikom
v Šmariji. Govori se, da je to mesto pri-
pravljeno za nemškega avskultanta v Celju.
Ta avskultant pa nima še dovolj sodne
prakse in ne izpita. Ker pa je mesto v La-
škem namenjeno temu Nemcu, zato čakajo,
da naredi izpit. Sicer so drugi sposobni urad-
niki za to mesto, toda Slovenci so.«

Mesta pri deželnih pravdnih v Celju
in Mariboru so zastavili z odločnimi nem-
škimi nacionalci, ki marljivo konfiskujejo
slovenske liste, dočim nemški listi prosto
hujkajo proti Slovincem.

Najbolj pa je razburilo Slovence ime-
novanje nemško - nacionalnega dr. Wurm-
serja predsednikom okrožnega sodišča v
Celju. Ves okraj šteje 209.367 Slovencev in
le 11.659 Nemcev. Nemški nacionalci so

seveda z njim zadovoljni, kakor tudi njegov
podpornik, predsednik deželnega nadsodišča
v Gradcu. Dokaz temu je imenik porotnikov
za leto 1900. »Süden« piše: »Človek bi mi-
slil, da je ves celjski okraj nemško ozemlje
z neznatno manjšino slovenskega prebiva-
stva. Med 36 glavnimi porotniki je 26 Nem-
cev, torej daje 6 odstotkov nemškega pre-
bivalstva 70 odstotkov porotnikov. Iz vseh
kotov so pobrali »nemške« može, tudi take,
ki ne razumejo besede slovenske, akoravno
zakon ukazuje, da morajo porotniki znati
deželna jezika. Iz nemškutarskega Rogatca,
ki šteje 745 duš, so vzeli 9 porotnikov; iz
Slov. Gradca z 982 prebivalci celo 18; slo-
venski št. Jurij s 4269 prebivalci ima 8 in
Žalec s 1194 prebivalci 3 porotnike. To je
umevno, ker je predsednik celjskemu okrož-
nemu sodišču Anton pl. Wurmser. V ko-
misiji za porotni imenik so bili še Reitler,
Perko, dr. Schäftlein, celjski župan Rakusch,
nemško-nacionalni deželni poslanec Lenko
in dr. Sernec kot edini Slovinci. Z ozirom
na te žalostne razmere vprašajo podpisani:

1. Ali hoče Vaša ekscelenca posebno
pazljivo zasledovati predloge graškega nad-
sodišča glede uradniških imenovanj, in

2. odločno zavrniti one predloge, ki ka-
žejo politične strankarske namene?

V današnji seji so dr. Krek in tova-
riši interpelirali:

1. Ministra notranjih zadev, je-li hoče
poskrbeti, da se cesta od Podrožja do Pod-
brda, ki je postala zavoljo nameravane bo-
hinjske železnice tem važnejši, čim najhitreje
zgradi;

2. poljedelskega ministra, je-li se hoče
pobrinuti, da se uredi delavske razmere
gozdnih delavcev v državnih in verskega za-
klada gozdih;

3. finančnega ministra, je-li hoče po-
vspešiti, da se čim najpreje uredi delavske
razmere diurnistov.

Vrh tega je izročil dr. Krek petico kranjskih
davčnih eksekutorjev s predlogom, da se cela
natisne v brzopisnem zapisniku in izroči pro-
računskemu odseku.

LISTEK.

Prvi korak v življenje.

(Iz memoirov priletne dame. — Spisal Jaz.)

(Konec.)

»Ah, kaj naj storim, kam naj se denem,
kako naj spregovorim! Oh, tako zelo čudno
mi je!« izlival in razkrival jim je s šepeta-
jočim glasom svojo leka potrebno dušo.

Smehljajoč se mu približa Samaritan
genijalnih las, velikih sanjarskih oči, v po-
polno korektni salonski opravi, prime ga pod
paludo, povede zaupno iz dvorane, govoreč
kolikor mogoče intimno z njim in mu zdaj
plo kaj na srce polagajoč, zdaj zopet ostro
oničujoč neprekršljiva pravila neizprosne
elegance.

»No, no Simplicij! Ti si celo pesniški
nadahnen. Govori iz svojega elementa —
s tem bi jako ugajal. Vodi se neprisiljeno,
galantno, smehljaj se od časa do časa, po-
kimaj z glavo, vsklikni tu in tam kak šegavi
»ej«, operiraj z lahnimi valutami levice, po-
stoj včasih za hip, stopi na to tem ognje-
vitejšje dalje, itd., itd.«

Simplicij je pritrdjeval, zašepetal zdaj la-
nični »seveda«, zdaj zopet duhoviti »samo

po sebi umljivo«, stiskajoč oduševljen prija-
teljske roke.

Do cela utolažen se vrne.

»Toda, toda! Kakšen je Grobec! Me-
lanholičnih in zajedno silno zatajevanje sa-
mega sebe izrazujočih oči stoji sloneč ob
zidu v najoddaljenjšem kotu, upirajoč od
časa do časa nemiljeno svoj pogled na ro-
kavice, kot da jih hoče iz globočine svo-
jega srca v najbolj milem, prijaznem in ti-
hem tonu prositi pardona.

Z bogatimi instrukcijami se mu približa
Simplicij, pogleda in potreplje ga, utolaži in
ojunači, nato pa stopita v dvorano.

Predstavljanje se prične.

Gospodične sede pripravljene po stoleh,
prikimavajo si smehljajoč, pošepetavši si
kako izvanredno nenavadno opazko. Pri ve-
likem klavirju sedi dama pri odprtih parti-
turah, od stropa pa vise lestenci.

Simpliciju postane zopet tesno. Prikri-
vajoč zadrego motri svoje rokavice, a tu se
mu kot nalašč porodi osodepoln dvom o njih
sposobnosti za funkiranje pri enakih prilikah.
Ali nimajo drugi desetkrat, stokrat, tisočkrat
lepših! »Da, tako je! Oh!«

Še globočje se prikloni Simplicij in he-

roična njegova postava se zazrcali v svetlem
parketu.

»Moj Bog! Kaki lasje! Kaka kravata!
In, ali mu ta suknja res le količkaj pri-
stojta?«

Toda šiba nadloge še ne naha tepsti
ubozega Simplicija. Od spodaj, prav na levi
strani desnega kolena so njegove blače, o
sramota, tisočerna sramota, o neizmerna bla-
maža, raztrg... a propos, to se pravi ne
popolnoma v redu... In tega on niti za-
pazil ni!

Vrsta pride pri predstavljanju na Sim-
plicija in Grobeca.

»Simplicij, Grobec! Simplicij, Grobec!
Simplicij, Grobec!... Čast mi je! Čast mi je!
Imam čast!« in poklon za poklonom vrsti
se nepretrgoma, mej tem ko se vrtita Sim-
plicij in Grobec kot dva planeta v krogu
okoli dam, lahkotno sedečih po stolihi.

»Ah, ti pokloni! Pa čemu so ti pokloni
in sicer v tako kritičnih momentih,« razis-
kaval in mrcvaril je Simplicij energično, kar
tako mimogredé opazujoč pri vsakem po-
klonu skrajno nejevoljen razpoko na desni
hlačnici, vsled česar se je priklanjal čim dalje
trše in počasnejše.

Grobec je bil glede tega popolnoma
drugačnega nazorov. Zdelo se mu je to kot
po navadi vse drugo čim dalje bolj grozo-
vito smešno. Že se ni mogel več vzdrža-
vati in vsakokrat se je hitreje in globočje
priklonil, smejoč se s prva lahno, lahno,
potem vedno intenzivnejše, naposled pa, ko
je vrhu tega še spičasta kravata njegova v
tem tako kritičnem položaju vplivala nanj
jako neugodno radi izvanredno dobro raz-
vitih čutil na tem kraju telesa, zasmejal se
je zadušljivo pihajoč in pomikajoč se kot
lokomotiva za osuplim in duševno sorodnim
Simplicijem.

»Ah, ah! Ponesrečeno, popolnoma po-
nesrečeno,« izusti nevede in vso navzočnost
duha izgubivši Simplicij.

»Pf, pf, pf, pf...« završi za njim z uni-
čujočim baritonom Grobec.

»Toda Grobec...!«

»Ah, moj Simplicij! Kaj... Kaj vendar
počenjava...?« izbuši z grozovito duhovi-
stostjo Grobec.

»Oh... Oh!«

»Neumnosti, neumnosti...« piha si
Grobec v odgovor.

V največji nevarnosti radi pogubnega
vpliva Grobecovega seže Simplicij po zadnjem

Politični pregled.

V Ljubljani, 1. marca.

Volitev prvega podpredsednika poslanske zbornice namesto ministrom za Galicijo imenovanega dr. Pientaka pride baje na dnevni red današnje ali jutrišnje seje. Glasilo mladočeške stranke »Nar. Listy« poročajo, da so se Čehi, konservativni veleposestniki, Slovenci, Hrvati in Rusini zjediniili za posl. dr. Zaceka, drugi desniški krogi izvemši Poljake, se ogrevajo za poljskega poslanca dr. Milevskega, vendar bi oddali svoje glasove tudi kakemu drugemu Slovanu, le Poljaki zavzemajo, ako smemo verjeti omenjenemu mladočeškemu listu, Slovanom povsem nasprotno stališče ter izjavljajo, da bodo glasovali za kandidata nemške manjšine posl. Pradeja. Pravično bi to nikakor ne bilo, ker so Nemci, katerih je le 6 milijonov, že sedaj bolje zastopani v predsedstvu, kakor pa 14 milijonov Slovanov. Upanje je sicer še, da se Poljaki konečno udajo zahtevi slovanskih poslancev in ne nasprotujejo izvolitvi posl. Zaceka, ako bi se pa to ne zgodilo, bi Poljaki s tem veliko pripomogli do razpada desnice.

»Slovan tma povsodi prednost«. Ta duhovit stavek je zapisalo včeraj glasilo graških nemško-nacionalnih nestrpnostev, govoreč o vladnem kandidatu za mesto deželnega šolskega nadzornika za Spodnje Štajersko, dr. Primožiču. Tu se popisuje v dolgih stavkih njegovega dosedanjega življenja tek in pride do zaključka, da je dospel do sedanjega plačilnega razreda le po protekciji. In sedaj naj pride naenkrat v šesti razred, mej tem ko so nekateri njegovi sošolci še celo v devetem razredu. To dela samo protekcija. »Slovan, ki se ponaša in baha s svojo narodnostjo, doseže najvišja mesta, Nemci pa, ko bi učinili kaj jednacega, bi doleteli kazen. Take so današnje razmere v naši dobri Avstriji. Večje zlobnosti si pač ni več lahko misliti. — Neštevilnokrat se je že pokazalo, da ravno najbolj zagrizeni Nemci uživajo največjo prednost, in sedaj se to očita v prvi vrsti Slovanem, kateri menda ne pomnijo, da bi se jim kedaj kaj jednacega pripetilo.

Časniški glasovi o Cronjevi kapitulaciji. Malone vse evropsko časopisje se obširno peča z najnovejšim dogodkom na oranjskih tleh, s kapitulacijo burskega junaškega generala Cronjea. Opaža pa se, da so sodbe vseh, in še celo angleških listov, jedine v tem, da je Cronje pokazal toliko junaštva, kakor dosedaj malokateri junak na bojnem polju. Prvi so se oglasili nemški listi. »Ber. Tagblatt« pravi: Pomena tega dogodka v vojaškem in političnem oziru še ne moremo presoditi. Gotovo pa je, da vojna zgodovina še ne podaja nikakega vzgleda, ki bi se dal primerjati s tem in zato bo ime Cronjevo in njegovih hrabrih farmorcev zavzelo v vojni zgodovini častno mesto. »Neueste Nachrichten« opozarjajo države, da je i v tej vojski odločevalo topništvo, kakor v špansko-ameriški vojski. Tudi

pripomočku, po svojem duhtečem, fantastično rokokoško dekoriranem robcu, v barvah cenjene svoje domovine . . .

Toda . . . toda . . . plosk! in dišeči »Fleur« se razleze po tleh; a zopet »prask, prask« in vsa toča rezerviranih bonbonov za kritične momente završi kot toča po tleh . . .

To je preveč za normalno ustvarjenega človeka, da to je preveč . . .

»Pardon . . . pardon!« izviže Simplicij z vse mogoče in nemogoče oktave naenkrat obsezajočim, hrupnim, pol z resnostjo, pol s smehom mešanim glasom, pregleda še enkrat hipno vse bojno polje in uvidevši, da je poražen, popolnoma poražen, kapitulira bliskoma skozi velika vrata po stopnjicah navzdol na prosto, za njim pa vihra trdo za petami kot Erinija sopihajoča lokomotiva — Grobec.

»Predragi, ha . . . ha . . .«

»Amice, to ti je, to ti je . . .« menjava sta si burno svoje občutke, tresoč se smehu in drug drugemu za roko oprimajoč.

»Vidiš, Simplicij, kaj je eleganca? Nič? Blaziranost!«

»Stvar odveč na svetu! Factum!« in izginila sta za ogrom v samaritanski plašč noči . . .

londonski listi, kot smo omenili, hvalijo in občudujejo izredno hrabrost burskega generala, a ne morejo si kaj, da ne bi v prvi vrsti slavili Roberta kot rešitelja časti angleškega orožja. Z njegovim prihodom na južno afriško bojišče se je vojna sreča obrnila od Burov k Angležem.

Obletnica bitke ob gori Majuba, katero je izbral angleški general Roberts za kapitulacijo 3000 Burov pod poveljstvom junakega Cronjea, je za Angleže žalostnega spomina, ker so bili v tej bitki dobro tepeni in sicer tudi od Burov. Gora Majuba leži kakih 100 km. severno od Ladysmitha in je 2330 m. visoka. To goro je zasedel s 600 možmi pri Längsneeku poraženi angleški general Colley v noči 26. febr. 1881. Toda, mesto da bi bil zapodil svojo armado vrh gore, se je ustavil sredi proti burskemu taboru obrnjenega pobočja ter čakal prihodnjega dne. Seveda so jih Buri takoj opazili. Peščica 150 najboljših burskih strelcev je splezala zadaj na dva najvišja vrhova ter tako uspešno streljala na Colleyeve vojaše, da so bili v malo urah do cela poraženi. General Colley in 80 mož je bilo ubitih, 160 ranjenih, ušlo jih je le neznatno število. Buri so imeli jednega ubitega in 6 ranjenec. To je bila toraj tista nesrečna bitka dne 27. febr. 1881, katere se sedaj Roberts spominja in kateri je potem takoj sledilo premirje in konečni sklep miru. Ali meni Roberts, da je s kapitulacijo Cronjevo popravljen sramota ob gori Majuba? Kedaj pridejo potem na vrsto ostali številni sramotni porazi, ki so jih doživeli Angleži na južno-afriških tleh.

Knjige in časopisi.

»Slovenskega učitelja« danes izišla 5. št. ima naslednjo vsebino: Mladi in stari. — Učiteljica in javnost 3. Liberalke. — Nekaj misli o risanju. — To je logika! — Lstek: Mozaik. I. Andrej Kančnik. — Dopisi. — Slovstvo. — Šolske vesti. — Drobline. — »Slov. učitelj« izhaja dvakrat na mesec in stane za celo leto 5 kron.

»Pučki prijatelj«. Vsebinska 5. šte. dne 25. februarja: Svinjska kuga. J. Tomažič, živinoličnik. — Vinarstvo. 4. Pretakanje vina. — Raiffaizenove štedione s materialnog gledišta. — Maslina. — Poljedelsko pitje i gradovi. — Črtice o gospodarstvu. Gospodarski koledar za ožujak. — Vesti iz sveta. — Gospodarske vesti. (Zadrugarstvo. Vinska klauzula.) — Razne vesti. — Pri-poviest iz seoskog života. — »Pučki Prijatelj« izhaja na Krku dvakrat na mesec in stane dve kroni.

»Cerkveni glasbenik« šte. 2 prinaša naslednjo vsebino: Kateri faktorji ovirajo pri nas napredek prave cerkvene glasbe? — Štolcerjeve skladbe. — Iz odbora »Cecilijinega društva«. — Dopisi. — Razne reči. — V prilogi prinaša list mašo »veni sponsa Christi«, katero je D. Fajgelj poklonil Nj. eminenci kardinalu dr. Missii. List izhaja v Ljubljani enkrat na mesec in stane na leto s prilož 4 krone, za cecilijinega društva člane in cerkve na Kranjskem 3 krone.

Focijev Raskol ili Kamen Smutnje za prosti puk skitio Gavril Svetogorac. Ta spev, ki je izšel v založbi pesnikovi, tiskom »Dioničke tiskare« v Zagrebu, velja po pošti 50 v. Namen spisa je, vneti čitatelje za jedinstvo Srbov s Hrvati.

Dopisi.

Iz Šmartna pri Litiji. Tisti Blaž Tujec, ki je izgubil svojega »šnifka«, je sedaj tudi sam izginil iz Šmartna pri Litiji. In to je popolnoma prav! Kaj bi se tujci vtikali v naše razmere! Tu pa tam pobere kakšno besedo, pa že misli, da vse ve. No, če bi je ne bil sam od sebe odkuril, dopovedali bi mu bili drugi, kje drži pot iz Šmartna. Hotelier Molavs je prav žalosten, da je ravno pod njegovo streho bival tak človek, in je že razposlal biriče, naj ga iščejo. (Sakra mokra, ta je lepa: Tujec išče »šnifka«, Tujca pa Molavsovi biriči!) Tudi Trobenta je jezen zaradi tistih besedi v »Slovenca«, zato je pooblastil mene Koreljna Goba, naj popravim Tujčevo pisanje. Trobenta pravi, da ne mara biti trobenta, tudi oporeka, da bi on rabil besede »sakra mokra«, temveč njegov navadni izrek je: »Pasja para amenska«. No ja, se reče, piča-poč, piča-poč, poč!

A da se je le Blaž pobral, hvala Bogu! Prosim vas, čemu ljudi vznemirjati, ko vendar vlada pri nas rajsko-angeljski mir! In to splošno. Še celo srce trgovca Johana Razborška je sedaj vse srečno. Da pa je tako, to je moja zasluga. Poslušajte, kaj sem jaz Korelj Goba s svojo mogočno besedo kot svobodnomiselni tarni ključar — in to je nekaj! — dosegel.

Ljubimo se — to jaz zmeraj pravim — in pomagajmo bližnjemu! Pa ne samo govorim tako, ampak tudi ravnam po tem svojem geslu. Ves svoj vpliv in vso svojo veljavo sem sedaj porabil za Johana Razborška. In kaj sem storil? Veliko! Vsa nova cerkvena zgradba se zasuka tako, da vsa vrata vodijo v prodajalnico mojega prijatelja. Razun tega se mu prepusti desno krilo cerkvene zgradbe za prodajalnico, levo pa za skladišča. Upam, da bo to tudi za ljudi zelo pripravno.

Na desnem krilu se bo torej prodajalo in sicer tako-le: V desni zakristiji: mekaka, moka-kava, cejlon-kava, sladkor, žafran, sladka skorja, poper, milo, sol, riž, bonboni, rozine, čokolada, rožiči, sladke koreninice, pelin-sladkor itd. Cene zmerne.

V kapelicah bo na prodaj koruza po 1 gld. 25 kr. mernik, dokler se cena ne spremeni, in sicer: banaška, hrvaška, domača, stara, nova, za ljudi in živino — vsa po isti ceni. Blago najboljšje in presušeno! Tehnica najboljša!

Na koro bo pa zaloga moškega in ženskega blaga, kakor domačega, laškega in tovarniškega platna, kravat, preprog, nogavic, rokavic, namiznih prtov, brisač, blaga za hlače, volnatih in svilnatih rut, trakov, laške, francoske in kitajske svile, volne, batista itd. Narejena obleka! Najlepša prilika izbirati! Po čudovito nizkih tovarniških cenah!

Kaj dobro se bo porabil tudi prostor pod zvonikom desnega krila. Tu se bo točil pristni brinjevec, slivovka, tropinovec, jago dovec, bruševac, rum, konjak in geruž — vse po kupni ceni. Čikarji bodo tukaj tudi vsaki čas postreženi.

Na obeh zvonikih bodo vajenci pod vodstvom sl. Trobente na vse štiri vetrove klicali in vabili ljudi. Tudi hodnik okrog strehe sem nameraval narediti in prepustiti vajencem, da bi se pač noben »kunt« ne izgubil v kako drugo prodajalnico, pa sem moral opustiti to svojo misel, ker bi bilo po zimi nevarno zaradi snega, pa tudi burja bi utegnila odnesti kakega vajenca. Kakšne sitnosti bi nastale, če bi se res kaj takega primerilo! In kdo bi bil odgovoren?!

Najboljšo voljo sem imel, vsem vstreči, a ob enem ogniti se vsaki nevarnosti, pa dolgo dolgo ni bilo miru zaradi tega hodnika okrog strehe. Barbka je namreč v jednomer regljala in regljala, češ, hodnik mora biti in mora biti, in naj sem jo še tako svaril: »Ženska, ženska, pamet!« bilo je vse bob ob steno, Barbka je tiščala svojo. No sreča, da je prišel župan. Povem mu, zakaj se gre, in on takoj odloči: »Pota v vse druge prodajalnice se zaplankajo tri metre visoko«. Sedaj še le se je tudi Barbka pomirila in bila zadovoljna.

Brez samohvale lahko rečem, da ga ni farnega ključarja, ki bi kaj takega dosegl ter imel toliko moč in tako blago srce za svojega prijatelja. No, saj imam pa zato tudi sladko zavest, da sem kakor angelj miru poravnal vsa nasprotja v Šmartnem. Rad pozabim ves trud in vsa pota in besede, pa saj mene sploh radi poslušajo, samo to mi ne gre iz glave, da sem moral Barbko tako dolgo pregovarjati in mečiti. »O ti ženska, ženska!« Korelj Goba, farni ključar v Šmartnem.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 1. marca.

Državna podpora. Za vodovod v Šmartnem in Razdrtem pri Ljubljani je dovolilo poljedelsko ministerstvo nadaljno drž. podporo v znesku 1921 K 28 v.

Imenovanja. Poštni praktikanti so imenovani: Evg. Maurich in G. Angelini za Trst, Anton Battara za Pulj in Al. Recelj za Ljubljano. Mesto poštnega odpravnika v Basovici je podeljeno poštarjevi udovi M. Presl.

Okrajne županske zveze. Iz stiškega okraja nam poroča neki župan: Ljubljanski župan je razposlal na županstva vabila, naj

pristopijo k županski zvezi. Kar je pri tem čudno, je to-le: Nekateri župane vabi Hribar k zvezi za celo plačano udnino, druge za pol, tretje zastonj. Kako je to razlagati? Jaz mislim, da je dvojno mogoče. Ali plačajo prvi za druge in tretje ali pa Hribar. Nastane zopet vprašanje: Zakaj bi bili navezani nekateri župani na podporo drugih ali na podporo Hribarjevo? Najbrže zato, da bi potem morali plesati, kakor bi jim godel župan Hribar. — V tako zvezo krščansko-misleči župani nečemo vstopiti, ker hočemo prosti na vse strani voditi svoje županske posle. — Drugi župan iz ljubljanske okolice nam piše: Župani iz ljubljanske okolice ne bomo pristopili k Hribarjevi županski zvezi, zato ker smo pristaši katoliško-narodne stranke, Hribar je pa eden izmed voditeljev »Narodove« liberalne slovensko-nemčurske stranke. Prepričani smo pa tudi, da treba županom družiti se po posameznih okrajih, da združeni po okrajih tem boljše izvršimo svoje težavne dolžnosti. Prav bi torej bilo, da se župani ljubljanske okolice kmalu zberemo v Ljubljani v posvet, kako napraviti tako okrajno zvezo županov, ki bi imela namen z združenimi močmi pospeševati delovanje županov v tem okraju. Svetovati je, da tako store tudi župani drugih okrajev, ker ima vsak okraj svoje posebne razmere. V skupnih, za vse jednako važnih vprašanjih, bi potem župani delovali po skupnem dogovoru. Dolžnost katoliško narodnih županov je, da v tem oziru kmalu kaj store za svojo organizacijo.

Osebnosti. Umrli je v Trstu slovenski veleposestnik gospod Ivan Šabec. Bil je ustanovnik tiskarne »Edinosti«. — Gimnazijski profesor Oskar pl. Hassek v Trstu je imenovan začasnim okrajnim šolskim nadzornikom za italijanske ljudske in meščanske šole v Trstu in okolici.

Dvema gospodoma služiti ne gre!

»Domovina« priporoča skupaj »Slovenko«, ki zagovarja popolnoma protikrščansko stališče v ženskem vprašanju in priporoča »svobodni« zakon z ločitvijo, in »Venec cerkvenih bratovščin«. To je zmedenost pojmov! Naj vendar razni uredniki preberó prej stvari, ki jih priporočajo? Ali je naš narod tako malo vreden, da ni treba prej preiskati in premisliti duševne hrane, ki se mu priporoča? »Slovenka« je pisana v onem duhu, kakor socialnodemokratski spisi o ženskem vprašanju. Še za umetni gnoj imamo kemična preskuševališča, ali naj jedino literarni gnoj gre med ljudstvo brez kritike?

Štajerski Nemci zopet besne. V nedeljo je bil ravnatelj mariborske gimnazije Peter Končnik, ki je bil kandidat za »slovenskega« dež šolskega nadzornika na Spodnjem Štajerskem, brzojavno poklican v naučno ministerstvo. Štajerski Nemci so zopet besno zatulili, češ, da se njihovih groženj ne bo upoštevalo in da utegnejo Slovenci venderle dobiti tako izbornega slovenskega šolskega nadzornika, kakeršen bi bil — Peter Končnik.

Učiteljske spremembe na Štajerskem. Učiteljem na ljudski šoli pri sv. Jakobu v Slov. Goricah je imenov. Franc Kotnik, doslej šolski voditelj v Gabrovici na Primorskem. Učiteljica pri sv. Jakobu je postala provizorična učiteljica Elvira Vipave. Za učiteljico ročnih del v Vidmu je imenovana Klotilda Tramšek.

Iz Št. Petra na Krasu 28. febr. t. l. Tukajšnja hranilnica in posojilnica je imela dne 25. febr. svoj redni občni zbor v tukajšnji šoli. Udeležilo se je tega zborovanja do 70 za gospodarske zveze in zadruga unetih kmetovalcev. Jasno je pokazala velika udeležba, da se kmetijski stan zelo zanima za Raiffeisnove hranilnice in posojilnice. G. načelnik M. Penko je otvoril zborovanje ter pričujoče uljudno pozdravil. Poročal je potem g. I. Zupan o prometu, o hranilnih ulogah, o posojilih, o čistem dobičku in o rezervnem zakladu. Poslušalci so iz poročila razvideli in spoznali dobrote Raiffeisnove hranilnice in posojilnice. Spoznali so, da imenovana hranilnica in posojilnica ne dela nikomur krivice, pač pa veliko dobrega kmetovalcu stori. Razvideli smo tudi iz poročila, da je veliko hranilnih vlog od mladenčev in deklet. To je pač dokaz, da je mladina pričela varčevati ter se vadi z denarjem modro in skromno gospodariti. Spoznal je pa tudi vže naš kmet, da le v združenju je moč in

edina rešitev, zato se je pri tej priliki tudi posvetovalo o zavarovalnici za živino. V ta namen so se tudi vže izbrali možje, kateri bodo imeli to nalogo tako zavarovalnico osnovati. — Veseli moremo biti, da je naš kmet nastopil pot starega zlatega pra ila: Pomagaj si sam in Bog ti pomore! — Pri tej priliki so se zborovalci poslovili od veleč. g. bivšega župnika I. Sajovica, kateri se preseli kot kanonik v Ljubljano, ter so se mu zahvalili za vspešno in izdatno pomoč pri tukajšnji hranilnici in posojilnici.

Javno predavanje. V sredo 28. febr. je predaval v »Katoliškem Domu« g. Evgen Lampe o tehničnem napredku prometnih sredstev v 19. stoletju. Razložil je težavne pošiljke na poti po slabih cestah s še slabšimi vozovi v začetku tega stoletja in potem napredek železnice, parobrodov, avtomobilov, telefonov, telegrafov in bicikljev. Prihodnje sredo se nadaljuje predavanje o napredku obrti, kapitalizma in beraštva.

Zavarovanje državnih provizoričnih uslužbencev pri okrajnih bolniških blagajnah. Iz krogov državnih provizoričnih slug se nam piše: Erar se vedno na mehko vsede in se je pri zavarovanju svojih provizoričnih slug za slučaj bolezni pri okrajnih bolniških blagajnah tudi dobro preskrbel, da ne bo prikrajšan. Provizorični slugi so prej v slučaju bolezni dobivali redno plačo tekom treh mesecev, sedaj pa se jim z dnem bolezni plača ustavi in dobe samo od bolniških blagajn bolnišnično, katera znaša samo 60% plače. Od državnih okrajnih zdravnikov bili smo prej tudi zdravljeni brezplačno, zato pa erar daje sedaj okrajnim bolnišnim blagajnam prispevke svojih uslužbencev. Ker pa plača provizoričnih slug navadno ne preseže 30 gl., bode plačal erar navadno mesečno bolniški prispevek 1 krono 56 vinarjev (2 odst. plače) oziroma pri slabše plačanih uslužbencih pa samo 1 krono 26 vinarjev za Ljubljano. Za slučaj bolezni dobili bodo slugi 1 krono 20 vinarjev, oziroma 96 vinarjev na dan, to pa seve samo tekom 20 tednov. Pri bolniških, ki ne trajajo 20 tednov, so uslužbenci odločno prikrajšani. In kadar 20 tednov preteče? Ali naj gre c. kr. uslužbenec v grob, ako je bolan več nego 20 tednov? Za take socialne reforme ne moremo biti hvaležni! Kdaj bodo zavarovani diurnisti raznih c. k. uradov? Ali je socialno, da se pri provizoričnih c. kr. (!) sodniških slugah na zavarovanje ni mislilo?

Porotne obravnave v Ljubljani se prične v ponedeljek 5. marca in bodo trajale le tri dni. Prvi dan prideta na vrsto 16letni posestn. sin Fr. Pavlin iz Praprotnega brda radi težke telesne poškodbe in 39letni oženjeni hišnik in mesarski pomočnik Jos. Starkl iz Želeč pri Bledu radi javnega nasilstva; 6. in 7. marca sta dve tožbi radi razžaljenja časti.

Izglubljeni denarji. Potovka Marija Muha je zgubila 40 gl. Našel jih je Viljem Hohn ter jih oddal na pristojnem mestu.

Zahvala. Vodstvo ljudske kuhinje izreka g. ces. svetniku Murniku zahvalo za podarjenih 100 gl.

Za slovensko akademično mladino. Podporno društvo za slovenske visokošolce v Gradcu je izdalo ravnokar svoje drugo letno poročilo. V obče je odbor lahko zadovoljen z uspehi, katere je dosegel. Ustanovnikov je društvo imelo 7, podpornikov, rednih udov in dobrotnikov 116. Vseh dohodkov je imelo društvo v preteklem šolskem letu 2163 gld. 74 kr., stroškov pa 1877 gld. 44 $\frac{1}{2}$ kr. Podpor je razdelilo 1815 gld. med 37 dijakov v 234 slučajih. Po študijah je bilo med podpiranci 25 juristov, 4 medicinci, 5 filozofov in 3 tehniki. Med temi je bilo Štajercev 23, Kranjcev 10, Korošcev 4. Med Korošci sta bila 2 jurista, 1 medicinec in 1 tehnik. Slovenske akademične mladine je sedaj v Gradcu mnogo in podpore je potrebna pretežna nje večina. Požrtvovalnost slovenskih krogov za mladino naj ne poneha nikdar. Na to stran moramo v prvi vrsti obračati podpore. Društveni ustanovniki plačajo 50 gl. (na enkrat ali v petih enakih obrokih), ako so pa pravne osebe, 100 gl.; podporniki plačajo 5 gl., redni udje pa 2 gl. Dobrotnikom ni določena nobena svota. Denar se pošilja društvenemu blagajniku g. Franc Železingerju, c. kr. gimn. prof. (Graz, Zinzendorfgasse 32).

Mestne klavnice so se ustrašili večeraj konji Marije Mehle. Pri klavnici so se splašili in zdirjali domov.

Kako Avstrija varuje avstrijstvo. Tržaški neodrešenci so nedavno dobili dragoceno dovoljenje od avstrijske vlade. Dovolilo se jim je ustanoviti novo politično društvo »Camilo Cavour«. A strijska vlada ima slab spomin. Italijanski državnik Camilo Cavour je dejal proroško: »Trst še ne moremo imenovati, kajti ondi so nam še trden jez Slovani, idite pa poitalijanci! Trst, potem pa utegnemo govoriti tudi o Trstu«. Za sedanji sistem avstrijske vlade v Trstu je značilno, da se moža, ki je izgovoril te besede, počasti tudi od vladne strani s tem, da se dovoli politično društvo pod njegovim imenom! Tak sistem avstrijske vlade bode pač Avstriji donesel lepih sadov!

Zdravje v Ljubljani. Od 18. do 24. ebr. je bilo 26 novorojenih, 25 jih je umrlo; med njimi 5 za jetiko, 1 za vnetjem sopilnih organov, 1 vsled mrtvouda, 18 za različnimi boleznimi, med njimi je 6 tujcev, 10 iz zavodov; za infekcijskimi boleznimi so oboleli, in sicer: 4 za ošpicami, 1 za škarkarico, 1 za vrtico.

Plačilne mezde pri ljubljanskih bolniških blagajnah je magistrat kot nadzorovalna oblast premenil. Preje veljale so kot podlaga določitve mezdnih vrst sledeče svote: Za mladoletne vajence 80 h, za delavce 1 K 60 h, za obrtne pomočnike 2 K, za nadzornike delavcev 3 K. — Za ženske: za mladoletne vajenke 60 h, za pomožne delavke 1 K. Sedaj so se pa vpeljale sledeče vrste: Za moške ostanejo v veljavi dosedanje mezde; pri obrtnih ženskih se je pa uvrstila še jedna vrsta za pisarice, uradnice, poslovođkinje, glediške igralke. Ta vrsta ima kot podlago 1 K 60 h.

350 kron ukradel je dosedaj neznan uzmovič 23. t. m. popoldne posestniku Mart. Mehle iz Zagradca, ki jih je imel skrite v listnici v postelji.

Pusta pokopali so večeraj v tukajšnji vojašnici sv. Petra. V slovo so mu vojniki streljali iz pušk, katere so zavili v metle. Na dvorišču so vprizorili bursko angleško vojsko. Strašno so pokali kanoni. Za kanone so imeli stare cevi od pečij, iz katerih so pri vsakem strelu bruhale saje. Buri in Angleži so se ob sviranju godbe grozno klestili z metlami. »Plezirance« so spravljali na poseben voz. Generali so bili vsi na konjih ter so častnike in vojake obkladali z vsakovrstnimi psovkami. Konečno ste armadi defilovali mimo pusta. Občinstvo, katerega se je zbralo na dvorišču vojašnice nad 400, je spremljalo prizor z glasnim krohodom.

Samomor. Večeraj je učenca tukajšnjega trgovca Jebračina, Jožefa Gašparija, zasačil trgovski pomočnik pri tatvini. Učenec je šel takoj iz prodajalnice v hišo in skočil iz tretjega nadstropja na Cojzovo cesto. Učenec je bil težko ranjen z rešilnim vozom prepeljan v bolnico.

Na dolenskem kolodvoru je stražnik aretoval Jožeta Hočevarja, ki jo je hotel popihati v Ameriko, ne da bi zadostil vojaški dolžnosti. Hočevar je dvakrat povedal napačno ime.

Iz raznih krajev. Marija Boršt-nik, ki je bila v Ljubljani v Ravnokovi pravdi predmet dolgih gestilniških pogovorov, je v Chikagi, od koder je pisala v Ljubljano, naj se ji nujno pošlje 200 gl., ker jih potrebuje za »gšelt«. Ta pametna želja se ji ne bo spolnila, ker Borštnikova nima v Ljubljani nobenega solda več. — Očeta ubil je v Dambi na Ogorskem kmet Peter Balabar, ker mu je oče prisolil zaušnico. — Ruske banke v zvezi z velikimi ruskimi trgovci so sklenile v Parizu ustanoviti rusko trgovsko zbornico. — Katoliški shod se je vršil v južnoitalijanski provinci Apuliji. Udeležnikov je bilo nad 3000. — Socijalni kurz graškega kršč. socialnega delavstva se je te dni zaključil. — O poroki prestolonaslednika avstrijskega Fran Ferdinanda ni nič resničnega. — Lenega grobarja imajo v gorjenjebavarskem mestecu Lanfenu. Izkopal je prekratko jamo za neko žensko. Ko so pogrebci odšli, pomagal si je grobar s tem, da je žensko vzel iz rakve in ji hotel skriti noge. Ker to ni šlo, odsekal je truplu glavo. Tako je bil grob dovolj velik. — V Londonu se je število zločinov skrčilo,

odkar traja vojna v Afriki. Veliko število lumpov je odpotovalo na bojišče — Pomilostil je cesar 16 kaznjencev v raznih avstrijskih kaznilnicah. Med pomiloščenimi je 1 kaznjenev v koperski kaznilnici. — Luccheni, ki je napal ravnatelja kaznilnice, je o zaslišanju trdil, da ni nameraval ravnatelja umoriti. Ostro orodje, ki so je našli pri njem, si je shranil, da bi o priliki izvršil samomor. — Nadškotom v Zadru bode imenovan po najnovejših vesteh dominikanec p. Jordan Zaninović v Spljetu. — Zblaznel je rezervist Kalivoda, katerega so obsodili radi »zde« na 18 mesecev zapora. — Novi tuneli se zgrade: Na železnici čez Ture bode od postaje Böhstein do Mallnitz 8470 metrov dolg tunel. Na železnici čez Karavanke bode 7943 m. dolg tunel in na bohinjski železnici bode od Bohinja do Podbrda 6365 metrov dolg tunel. — Umrli je v Gradcu žandarmerijski polkovnik za Stajersko, Simon Hermann. — Kmetijska zadruga je pričela delovati v Vitanju. Zadruga je strah in trepet vitanjskega nemštva. — V konkurz je prišel J. Maitzen, trgovec z usnjem v Ptuj. — Čehi na Dunaju vzdržujejo z društvenimi prispevki sedem šol, katere obiskuje 1200 otrok, a vlada noče nobeni češki šoli dati niti pravice javnosti. Kako drugače postopa vlada s »Schulvereinom« v Pekrah in Št. Ilju. — Porotniki brez obtožencev so v Dunajskem Novem Mestu. Za prvo letošnje porotno zasedanje ni nihče tožen. — V Clevelandu v Ameriki se bode češčina vpeljala v ljudske šole. V Clevelandu živi 35 000 Čehov. — Pariška razstava se otvori 15. aprila in se zaključi 5. novembra.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 1. marca. (C. B.) Cesar je došel danes zjutraj iz Budimpešte.

Dunaj, 1. marca. Cesar je potrdil izvolitev praškega župana dr. Srba.

Dunaj, 1. marca. Danes se je pričela razprava o vladni izjavi. Oglašenihi je nad 50 govornikov. Poslanec Grabmayer je zadovoljen z izjavo. Češki poslanec Plaček je napovedal obstrukcijo čeških poslancev. Absolutizem sicer ni vabljev, ker je bil vsikdar Slovanom nasproten, a upanje je, da ne bo dolgo trajal. Zato češki zastopniki v sedanjih razmerah smatrajo obstrukcijo kot najprimernejšo taktiko. — Poslanec Prade se je izjavil za nemški kot državni jezik.

Dunaj, 1. marca. Slovanska kršč. narodna zveza je sklenila predlagati v izvrševalnem odboru desnice, da se vse predsedstvo na novo voli, ker 16 milijonov Slovanov mora imeti v predsedstvu svojega zastopnika.

Dunaj, 1. marca. Volitev 1. podpredsednika dela na desnici velike težave. Predlagati se hoče, naj obstoji predsedstvo namesto iz treh iz štirih članov.

Dunaj, 1. marca. Volitev prvega podpredsednika se je odložila na ponedeljek, ker se v seji parlamentarne komisije desnice glede kandidature niso mogli sporazumeti.

Dunaj, 1. marca. Češki veleposestniki niso zato, da bi v desnici napravili posebno stranko iz Mladočehov, slovanske zveze in čeških veleposestnikov, ker bi se s tem desnica in z njo njena večina razbila.

Dunaj, 1. marca. Mladočehi so pričeli z obstrukcijo v odseku za konvulgent vojaških novincev. Seja je trajala do 9. zvečer ter se danes nadaljuje.

Vojska v Južni Afriki.

Isti dan, kakor Roberts, je začutil tudi junak Buller potrebo poročati o sijajni zmagi nad Buri pri gori Pietershill, a možu se poročilo o zmagi na pustni torek menda ni tako posrečilo, kakor pa maršalu Robertsu. Buller namreč sluti, da je ostalo še veliko število sovražnikov na nasprotni gori, »upa« pa, da njegove izgube niso posebno velike. Povedal toraj ni nič določenega, kar bi moglo vzradostiti londonske kroge, posebno še, ker je poročilo prejšnjega dne tudi iz angleškega tabora zelo nepovoljno za uspeh

angleškega orožja. Treba bo tedaj še čakati nadaljnih poročil o tej Bullerjevi zmagi, ki pa seveda za Bure ne morejo biti ugodna, ker je znova 5000 mož odšlo na transvalsko mejo.

S kapitulacijo generala Cronje se je položaj na zahodnjem bojišču po sodbi vojaških kritikov znatno spremenil. Angleži bodo sedaj, seveda z velikimi težavami prodirali dalje v notranje republik. Mogoča pa je, pravijo, le dvojna pot. Morda se poda Roberts najprej v Mafeking, da oprosti to mesto in se potem napoti naravnost v Pretorijo, ali pa si bo prej osvojil Bloemfontein in potem prodiral proti severu. Posebno v poslednjem slučaju mu bodo Buri provročali mnogo preglavic, ker je svet ob transvalski meji vedno bolj hribovit.

London, 1. marca. Reuterjev urad poroča iz Colenso 25. t. m.: Brigada generala Harta je dozdevno v petek zvečer napadla burski tabor pri Pietershillu. Füselerji so se v naglici podali na strmo goro in se do sto yardov približali sovražni postojanki, a morali so se umakniti, ker je kar dežilo nanje burskih krogelj. Streljanje je bilo tako grozovito, da se je ranjen zgrudil na tla vsak mož naskakujoče pol stotnije, ko se je prikazala pehota izza dreves. Po noči se je infanterija zavarovala z nasipi sredi pobočja ter obnovila nov, a brezuspešen napad.

London, 1. marca. O kapitulaciji Cronjea se poroča: Ob 7. uri zjutraj je prišel angleški general Pretymann s Cronjem pred Roberts, ki je ponudil stol Cronju na desni poleg sebe. Tam se je napravil dogovor glede kapitulacije. Cronje je bil zamišljen in je malo govoril. Po dogovoru je Roberts šel v burski tabor, kjer je našel 170 ranjencev. Ženskam in otrokom je dovolil, da odidejo domov. Taborišče je bilo tako vtrjeno, da bi ga z naskokom ne bilo mogoče vzeti.

Bruselj, 1. marca. Od Cronjevega oddelka se je rešilo 6000 mož, ki so se združili z generalom Botha, ki ni prišel Cronju prepozno na pomoč, pač pa je imel premalo moči za napad.

London, 1. marca. »Evening News« poročajo, da so angleške čete zopet zasedle Rensburg.

London, 1. marca. Oberst Klements je zasedel Rensburg.

Pariz, 1. marca. »Intransigeant« vabi somišljenike, naj s prostovoljnimi doneski poskrbe Cronje-u za častno sabljo.

Peterburg, 1. marca. Cronjeva kapitulacija je vzbudila v vseh slojih prebivalstva veliko žalost. Vsi vodilni listi so ogorčeni nad potopanjem Angležev in pozivljajo Evropo naj stori konec nadaljnemu nasilstvu.

Newyork, 1. marca. Tukajšnji listi izrekajo priznanje hrabrim Burom in apelujejo na velikodušnost Angležev.

Bruselj, 1. marca. Transvalski poslanik zatrjuje, da ni misliti na konec vojske, ker Krüger ne vsprejme miru pod pogojem, da bi Transval in Oranje izgubile svojo neodvisnost, dokler ima kaj moči, da brani svobodo domovine.

London, 1. marca. General Buller poroča o svojem uspehu 27. m. m. iz glavnega tabora pri Langvani: Bartonova brigada je naskočila in zasedla 27. m. m. zvečer vrh gore Pietershill in zajela na gotov način levo sovražnikovo krilo. Četrta in najstarejša brigada sta pod poveljstvom generala Warrena napadli glavno bursko postojanko ter si jo sijajno osvojili ob solnčnem zahodu. Vjetih je bilo 60 mož. Sovražnika so razpršili na vse strani. Zdi se, da je ostalo veliko število burskih vojakov na gori Bulvana. Nadjam se, da angleške izgube niso velike.

Po sklepu poročila.

London, 1. marca. Vsak čas se pričakuje poročilo, da je Ladysmith oproščen. Burska vojska se vrača v domovino, da se zbere v obrambo domovinskih mej. Buller.

London, 1. marca. (C. B.) Vojni urad je prejel brzojavko generala Bul-

lerja, v kateri se sliši, da je general Dundonaldsinoči došel v Lady-smith.

Zaročenca.

(I promessi sposi.)

Milanska povest iz sedemnajstega veka. — Laški spisal Alessandro Manzoni, prevel I. B.—č.

(Dalje.)

Osmo poglavje.

— Karnead! Kdo je bil to? — premišluje don Abbondio sam pri sebi, sedeč v naslanjaču v sobi gornjega nadstropja z majhno odprto knjigo pred sabo, ko stopi Perpetua s svojim poročilom. — Karnead! Prav zdi se mi, da sem to ime že bral ali slišal. Moral je biti učen mož, velik pisatelj stare dobe; ime je že nekako tako. Kdo vruga je bil vendar! — Tako malo je slutil ubogi mož nevihto, ki se je zbirala nad njegovo glavo!

Povedati moramo, da je don Abbondio rad vsak dan malce čital. Sosedni župnik, ki je imel majhno knjižnico, mu je posojeval knjigo za knjigo, kakoršna mu je uže prišla pod roke. Tačas je prebiral don Abbondio, ki je uže okreval od mrzlice, in bil celó bolj zdrav (kar se tiče mrzlice), nego bi bil hotel, da ljudje mislijo — prebiral je baš neki slavnostni govor v čast svetemu Karolu, ki se je pred dvema letoma z veliko navdušenostjo govoril in z velikim občudovanjem poslušal v stolni cerkvi milanski. Svetnik se je v njem primerjal gledé ljubezni do učenosti z Arhimedom. In do sem ni našel don Abbondio nobene težkoče. Arhimed je zbijal take šale po svetu in povzročil toliko govorjenja o sebi, da ni bilo treba Bog ve kako velike naobraženosti onemu, ki je kaj vedel o njem. A za Arhimedom je govornik primerjal svetnika tudi s Karneadom; tu pa je čitatelj ostal na pesku. V tem hipu vstopi Perpetua, da bi naznanila obisk Tonijev.

„Sedaj?“ reče don Abbondio, kar je bilo umevno.

„Kaj hočete! Ne znajo olike. Toda, če ga sedaj ne primete...“

„Res, če ga sedaj ne primem, ne vem, kedar mi ga bo mogoče prijeti. Naj pride... Ej, ej, ali pa dobro veste, da je res Tonio?“

„Spaka!“ odvrne Perpetua in odide, odpre vrata ter reče: „Kje ste?“ Tonio se kaže, ob enem pa tudi Agnese, ki odgovori Perpetuo po imenu.

„Dober večer, Agnese“, reče Perpetua, „odkod ob tej uri?“

„Iz...“ in imenuje bližnjo vas. „Če bi ti vedela“, nadaljuje, „radi tebe sem se tako dolgo tam pomudila.“

„Oh, zakaj?“ vpraša Perpetua ter obrniviši se k bratoma, reče: „Idita, pridem takoj!“

„Zakaj?“ odgovori Agnese. „Neka babura, ki ničesar ne ve in hoče govoriti o vsaki stvari, je trčila trdovratno, da se ti zato nisi poročila z Beppom Suolavecchia in z Anselmom Lunghigna, ker te nista marala. Jaz sem trčila, da si ju ti odpravila oba...“

„Seveda! O lažnjivka, grda lažnjivka! Kdo je pa ta?“

„Ne vprašuj me, ker nočem sejati prepira!“

„Poveš mi jo, moraš mi jo povedati; o lažnjivka!“

„Dovolj... A ti ne veruješ, kako mi je

bilo težko, da je nisem mogla povse zavrniti, ker mi ni bilo vse natančno znano!“

„Poglejte, kaj si ljudje vse zmislijo!“ kriči znova Perpetua, in takoj povzame: „Kar se tiče Beppa, vedó vsi in so lahko videli... Ej, Tonio! Le zaprite vrata in idite gori, takoj pridem!“ Tonio odgovori znotraj svoj da, Perpetua pa strastno nadaljuje svojo povest.

Nasproti vratom župnišča je držala mej dvema kočama ozka stezica na polje. Agnese se jej vedno bolj bliža, kakor bi se hotela potegniti malo v stran, da bi mogla bolj brez skrbi govoriti. Perpetua pa gre za njo. Ko sta tako daleč strani, da nista mogli več videti, kaj se godi pred don Abbondijevo hišo, Agnese močno zakašlja. To je bilo znamenje.

(Dalje prih.)

Umrli so:

27. februarija. Marija Hogen, delavka, 36 let, Mestni trg 10, jetika.

V bolnišnici:

25. februarija. Ivan Brenčič, dninar, 44 let, plućnica. — Jakob Kovačič, dninar, 50 let, vsled raka.

27. februarija. Marjeta Jager, gostilja, 78 let, ostarelost.

Cena žitu na dunajski borzi

dné 28. februarija 1900.

Za 100 kilogramov.

Pšenica za pomlad . . .	gl. 7 55 do gl. 7 56
„ „ maj-juni . . .	7 65 „ „ 7 66
„ „ jesen . . .	7 87 „ „ 7 88
Rž za pomlad . . .	6 62 „ „ 6 63
„ „ maj-junij . . .	— „ „ —
„ „ jesen . . .	6 74 „ „ 6 75
Turšica za maj-junij . . .	5 44 „ „ 5 45
„ „ jul-avgust . . .	— „ „ —
Oves za pomlad . . .	5 27 „ „ 5 28
„ „ maj-junij . . .	5 40 „ „ 5 41
„ „ jesen . . .	5 60 „ „ 5 62

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306 2 m. srednji zračni tlak 736 0 mm.

Das	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah v mm.
28	9. zveč.	728 9	6 7	sr. jan.	jasno	0 0
1	7. zjut.	725 4	2 4	sl. svzh.	oblačno	—
1	2. popol.	726 2	4 2	sr. vzh.	—	—

Srednja večerajšnja temperatura 7 8 normale: 12 2.

187 1—1

Profesor Albin Belar in okrajni šolski nadzornik Andrej Žumer javljata vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest o smrti njune nepozabne matere, odnosno tašče, gospe

Marije Belar

vdove šolskega vedje

ki je po dolgi, mučni bolezni, previdena s svetimi zakramenti za umirajoče, danes ob pol 11. uri dopoldne blaženo v Gospodu zaspala.

Truplo drage rajnice se bode v soboto, dne 3. marca, ob 5. uri popoldne v hiši žalosti na Franca Jožefa cesti št. 3 svečano blagoslovilo in potem na pokopališču pri svetem Kristofu pokopalo v lastni rakvi.

Svete maše zadušnice se bodo darovale v raznih cerkvah.

V Ljubljani, dne 1. marca 1900.

Šablone za sobne slikarje, najnovejša in najlepše vzorce, imata v veliki izbiri v zalogi BRATA EBERL v Ljubljani, Francišanske ulice. 228 17 11—10

Vnacija naročila proti povzetju.

184 1—1

Pretužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom in znancem prežalostno vest, da je naša iskreno ljubljena hči, sestra, svakinja in teta, gospodična

Fani Klun

danes ob 5. uri popoldne po kratki, mučni bolezni, previdena s sv. zakramenti za umirajoče, v 20. letu starosti mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb predrage rajnice bode v petek, dné 2. marca, ob 1/2 2. uri popoldne iz deželne bolnice na pokopališče k sv. Kristofu.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v župni cerkvi v Škofji Loki.

Nepozabno rajko priporočamo v blag spomin in pobožno molitev.

Ljubljana - Škofja Loka, 28. f.br. 1900.

Žalujoči ostali.

Lepa

mesečna soba in kabinet

z lepim razgledom na Sv. Jakoba trg in posebnim uhom, meblirana ali ne, je takoj oddati po nizki ceni v Rožni ulici št. 15.

Vprašanja naj se stavijo na lastnika te hiše Karol Lenčeta v Laverici pri Ljubljani ali pa na gosp. Virmalerja, gostilničarja pri Lozerju v Ljubljani.

V imenovanem gostilni se točijo najboljše naravna kranjska, štajerska in hrvatska

vina

katera se zelo priporočajo.

186 1

V najem dam

hišo z gospodarskim poslopjem, zraven vrt in nekoliko njiv.

182 3—1

Janez Krmelj

v Gornjih Jesenicah šte. 9, pošta Medvode.

Zanesljiva pésterna

(sme biti tudi kaka vdova) se išče k mesec staremu otroku, kateremu ima biti varuhinja po dnevu in po noči.

181 3—1

Več pové upravništvo »Slovenca«.

Išče se spretna, delavna moč, katera bi prevzela

glavno ozir. generalno zastopstvo za Kranjsko

domače delniške družbe

za zavarovanje na življenje in na doto

s sedežem v Ljubljani.

Ponudbe pod A. G. vsprejema upravništvo »Slovenca«.

176 3—2

Št. 6861.

Razglas.

V smislu §. 15 občinskega volilnega reda za deželno stolno mesto Ljubljano (zakon z dné 5. avgusta 1887. l., št. 22. dež. zak.) naznanja se javno, da so

imeniki volilnih upravičencev

za letošnje dopolnilne volitve v občinski svet sestavljeni in da se smejo od ponedeljka dné 26. t. m. naprej skoz 14 dnij tukaj pregledavati in proti njim vlagati ugovori.

O pravočasno vloženih ugovorih bo razsojal občinski svet.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,

dné 22. februarija 1900.

Glavnice v akcijah 20.000.000 K.

Reservni zaklad nad 7.500.000 K.

Centrala v Pragi.

Podružnice v Brnu, Plznju, Budejovicah, Pardubicah, Taboru, Benešavi, Iglavi, Moravski Ostravi.

Dunajska filialka

Hranilne vloge na knjižice s 4%.

Menjalnica, borzno posredovanje, posojila na vrednostne papirje, menični eskompt, vinkuliranje in 984 28 razvinkuliranje obligacij.

Živnostenská banka

na Dunaju, L. Herrengasse 12.

Dunajska borza.

Dné 1. marca.	
Skupni državni dolg v notah	99 35
Skupni državni dolg v srebru	99 25
Avstrijska zlata renta 4%	98 80
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	99 20
Ogerska zlata renta 4%	98 35
Ogerska krona renta 4%, 200	93 65
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	126 70
Kreditne delnice, 160 gld.	236 25
London vista	242 45
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj	118 32

20 mark	23 64
20 frankov (napoleonor)	19 28
Italijanski bankovci	89 95
C. kr. cekini	11 38
Dné 28. februarija	
3 2% državne srečke l. 1853, 250 gld.	163 —
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	160 25
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	200 —
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	97 10
Tisne srečke 4%, 100 gld.	141 50
Dunavske vravnave srečke 5%	257 25

Dunavsko vravnavno posojilo l. 1878	108 —
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	96 —
Priporitne obveznice državne železnice	88 25
„ „ južne železnice 3%	69 50
„ „ južne železnice 5%	100 25
„ „ dolenskih železnic 4%	99 25
Kreditne srečke, 100 gld.	395 —
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	340 —
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	42 70
Ogerskega	5 —
Budimpešt. bazilika-srečke, 5 gld.	64 —
Rudolfove srečke, 10 gld.	—

Salmove srečke, 40 gld.	172 50
St. Genois srečke, 40 gld.	180 —
Waldsteinove srečke, 20 gld.	178 —
Ljubljanske srečke	50 —
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	124 —
Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v.	298 50
Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld.	78 —
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	26 85
Splošna avstrijska stavbinska družba	96 50
Montanska družba avstr. plan.	270 35
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	320 —
Papirnih rubljev 100	255 50

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanja za izgube pri žrebanjih, pri izžrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako žrebanje. Kulaniina izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„M E R C U R“
I. Wollzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarah, potem o kursnih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za doseg kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnice.